

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

WARSZAWA.

Nr. 14.

15 lipca 1929.

T R E Ś Ć:

ROZPORZĄDZENIA:

Str.

13. Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 lipca 1929 r. o utworzeniu urzędu notariusza w Łodzi	178
14. Ministra Sprawiedliwości i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 lipca 1929 r. o wykonywaniu oględzin sądowo-lekarskich zwłok ludzkich	178

OKÓLNIKI:

Nr. 1490/II. A./29 w sprawie interpretacji art. 20, 21 przepisów tymczasowych o kosztach sądowych.	186
Nr. 1491/II. A./29 w sprawie postępowania z wnioskami stron o dozwolenie egzekucji przeciw osobom zamieszkającym na obszarach podległych innemu ustawodawstwu	186
Nr. 1492/II. G. S./29 w sprawie zamknięć rachunkowych za okres budżetowy 1928/29	187
Nr. 1493/I. U./29 w sprawie czynności policji państwowej według kodeksu postępowania karnego	190

KOMUNIKAT:

w sprawie wypłaty pensji za Krzyż Zasługi za Dzielność	197

UZUPEŁNIENIE do wykazu zaliczek w znaczkach sądowych Dz. Urz. Nr. 5/26 199

BIBLIOGRAFJA 199

13.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 lipca 1929 r. o utworzeniu urzędu notariusza w Łodzi.

Na podstawie art. 4 ustawy notarialnej z 1866 r. zarządzam co następuje:

§ 1. Tworzy się dziewiętnasty urząd notariusza przy wydziale hipotecznym sądu grodzkiego w Łodzi z siedzibą notariusza w Łodzi.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1929 r.

Minister Sprawiedliwości:
St. Car

14.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 lipca 1929 r. o wykonywaniu oględzin sądowo-lekarskich zwłok ludzkich.

Na podstawie art. 651 kodeksu postępowania karnego (Dz. U. R. P. Nr. 33 poz. 313 z r. 1928) zarządzam co następuje:

§ 1. Oględziny sądowo-lekarskie zwłok ludzkich mają na celu wyjaśnić według zasad wiedzy rodzaj i przyczynę zgonu w wypadkach, gdy istnieje pewność, lub zachodzi podejrzenie, że przyczyną zgonu było przestępstwo, w szczególności zaś:

- a) jeżeli przyczyną zgonu był uraz zewnętrzny, otrucie przez działanie wewnętrzne lub zewnętrzne jakiejś substancji trującej, wstrząs wszelkiego rodzaju i t. p.;
- b) w razie śmierci człowieka z powodu błędu lekarskiego, lub śmierci człowieka leczonego przez osobę niepowołaną, w przypadkach śmierci w związku z poronieniem;
- c) w razie śmierci nagłej wśród podejrzanych okoliczności;
- d) gdy znaleziono zwłoki osoby nieznannej wśród podejrzanych okoliczności, w szczególności zwłoki noworodka;
- e) we wszystkich innych przypadkach, gdy tego władza wymiaru sprawiedliwości zażąda.

§ 2. Jeżeli zarządzono oględziny sanitarno-policyjne, a wyniki tej czynności wspólnie z innymi wynikami dochodzenia dały podstawę do pewności lub podejrzenia, że przyczyną zgonu było przestępstwo, należy oględziny sanitarno-policyjne przerwać, a sprawę bezzwłocznie skierować do władzy wymiaru sprawiedliwości.

Do oględzin sanitarno-policyjnych mają odpowiednio zastosowanie przepisy niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Sędzia kieruje oględzinami sądowo-lekarskimi zwłok, które to czynności powinny być wykonane, a protokół z ich wykonania spisany, jako też opinia wydana zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia.

§ 4. W wypadkach ważniejszych w szczególności w wypadkach podejrzenia o zbrodnię należy rozważyć, czy do wykonania oględzin i sekcji sądowo-lekarskiej zwłok powołać jednego, czy dwóch lekarzy, jako biegłych.

Do oględzin zwłok należy, w miarę możliwości, prócz lekarza biegłego wezwać również lekarza, który ostatnio udzielał pomocy zmarłemu.

§ 5. Do wykonywania oględzin sądowo-lekarskich należy wzywać lekarzy biegłych sądowych, mając na względzie ich kwalifikacje, w następującej kolejności:

- a) profesorów i docentów medycyny sądowej Uniwersytetów Państwowych oraz adjunktów i asystentów uniwersyteckich zakładów medycyny sądowej;
- b) lekarzy, którzy stale pełnią przy sądach obowiązki biegłych sądowych;
- c) lekarzy powiatowych lub lekarzy, którzy złożyli egzamin na lekarza powiatowego.

W braku ukwalifikowanych osób, wymienionych w ustępie poprzednim, wykonanie oględzin sądowo-lekarskich można powierzyć innym lekarzom.

§ 6. Sędzia udziela biegłym potrzebnych wyjaśnień i akt dotyczących danego przypadku oględzin.

Oględziny zewnętrzne i wewnętrzne zwłok wykonywa lekarz biegły osobiście, a wyniki jej dyktuje do protokołu.

Lekarzom biegłym przysługuje przy wykonywaniu badań na zwłokach prawo powoływania sił pomocniczych.

§ 7. Sekcji zwłok nie należy wykonywać w zasadzie przed upływem 12-stu godzin od chwili zgonu. Jeżeli zachodzi konieczność wcześniejszego jej dokonania, to należy w protokole uzasadnić powód takiego postępowania, jako też podać oznaki, na podstawie których lekarz stwierdził zgon.

§ 8. Otwarcie zwłok powinno być wykonywane przede wszystkim w zakładach medycyny sądowej i prosektorjach oraz w kostnicach cmentarnych. W razie braku wymienionych pomieszczeń na żądanie sędziego gmina obowiązana jest dostarczyć odpowiedniego pomieszczenia. Pomieszczenia takie muszą być widne i w porze zimowej ogrzane, nadto muszą być zaopatrzone w wodę i stół, odpowiedni do ułożenia na nim zwłok.

§ 9. Oględziny należy wykonywać przy świetle dziennem. Ze sztucznych oświetleń dopuszczalne jest jedynie silne białe światło.

Zwłoki zmarznięte muszą być przed wykonaniem sekcji umieszczone w ciepłym miejscu, aby odtajały.

§ 10. Rozkład ciała, nawet daleko posunięty, jak również jego zwęglenie lub poszarpanie nie mogą być powodem zaniechania wykonania oględzin zewnętrznych i wewnętrznych.

§ 11. Celem zapobiegnięcia szybkiemu rozkładowi zwłok, podlegających oględzinom, należy je umieścić w odpowiednim chłodnym pomieszczeniu i chronić przed dostępem owadów, a przede wszystkim much. W braku takich pomieszczeń należy zwłoki przechować aż do badania w grobie pod lekkim prowizorycznym pokryciem trumny warstwą ziemi grubości około 30 cm.

§ 12. Przeniesienie lub przewiezienie zwłok, przeznaczonych do oględzin, z miejsca ich znalezienia na inne (np. do prosektorjum, do kostnicy), może być uskutecznione tylko po uprzednim dokonaniu przez sąd, z udziałem biegłych, dokładnych oględzin miejsca i samych zwłok oraz po spisaniu protokołu z tej czynności.

W razie konieczności przeniesienia lub przewiezienia zwłok przed przybyciem sądu, a to ze względu na potrzebę porządku publicznego, organa Policji Państwowej obowiązane są w protokole dokładnie wyszczególnić okoliczności wymienione w ust. 1.

Przenoszenie lub przewożenie takich zwłok powinno się odbywać pod nadzorem organu Policji Państwowej w sposób ostrożny, aby zwłoki nie doznały żadnych przy tem obrażeń. Największa ostrożność winna być zastosowana przy zdejmowaniu zwłok wiszących, lub przy wyławianiu zwłok z wody.

§ 13. Lekarze biegli przy wykonywaniu sekcji zwłok powinni posługiwać się przynajmniej następującymi narzędziami, które należy przechowywać w odpowiednim futerale, skrzynce, lub torbie, i stale utrzymywać w porządku:

1. jeden silny brzusząty skalpel,
2. jeden dłuższy nóż sekcyjny,
3. jeden zwykły skalpel anatomiczny,
4. dwoje silnych szczypczyków (pincet),
5. silne nożyczki anatomiczne,
6. nożyce gąłkowe do jelit,
7. nożyce kostne zakrzywione,
8. piłka do otwierania czaszki,
9. dłuto lub dłuta do otwierania kręgosłupa,
10. młotek,
11. kilka zgłębników,
12. igła silna zakrzywiona i zwitek szpagatu do zeszczenia zwłok po sekcji,
13. miara metalowa 30 — 50 cm. i miara zwijana dłuższa,
14. menzurka szklana z podziałką do 200 cm. sz.,
15. łyżka do czerpania i gąbka,
16. kranjometr (cyrkiel) do pomiarów głowy i t. p.,
17. papierki lakmusowe, niebieskie i czerwone,
18. kilka szkiełek przedmiotowych, dwie flaszeczki na 20 cm. sz. z korkiem szklanym lub gumowym, z 2 — 4% wodnym roztworem formolu, na skrawki do badania mikroskopowego.

W razie zachodzącego podejrzenia zatrucia niezbędne są nadto trzy słoje szklane około litrowej pojemności z korkami szklanymi dla przechowania narządów wewnętrznych i ich treści i dla przesłania ich do badania chemicznego.

§ 14. Oględziny sądowo-lekarskie zwłok ludzkich składają się z dwóch czynności:

- A. z oględzin zewnętrznych (inspekcja),
- B. z oględzin wewnętrznych (sekcja, otwarcie zwłok).

§ 15. Oględziny zewnętrzne mają ustalić co najmniej następujące cechy i właściwości danych zwłok:

- a) wiek, płeć, wzrost (długość ciała, mierzona od szczytu głowy do pięty), budowa ciała (wady wrodzone i nabyte), stan odżywienia, szczególne znaki (blizny, znamiona, tatuaże, zmiany, wywołane pracą zawodową, uderzające właściwości uzębienia, plomby, uzębienie sztuczne i t. p.),
Te znaki szczególne wraz z opisem twarzy i, o ile możliwości, z fotografią twarzy wprost i z boku należy zawsze uwzględnić w wypadkach badania zwłok nieznanymi.
- b) znamiona śmierci (zabarwienie powłok ciała, plamy pośmiertne opadowe, ich umiejscowienie, rozległość, wyrazistość i zabarwienie, stężenie pośmiertne, jego rozmieszczenie i nasilenie), znamiona rozkładu (objawy gnicia) lub przeobrażenia (tłuszczowoskowego lub strupienia);
- c) zawartość lub obecność ciał obcych w naturalnych otworach ciała t. j. zewnętrznych przewodach słuchowych, otworach nosowych, jamie ustnej, otworze stolcowym, sromie i pochwie, cewce moczowej;
- d) zmiany chorobowe i obrażenia poszczególnych części ciała t. j. głowy (z twarzy), szyi, klatki piersiowej, brzucha, pleców, kończyn górnych i dolnych.

Znalezione obrażenia należy dokładnie opisać i oznaczyć co do ich umiejscowienia (wedle ustalonych punktów anatomicznych ciała), kierunku kształtu, długości i szerokości, co do jakości brzegów i dna ran, wreszcie co do obecności zmian, świadczących o powstaniu obrażeń za życia (podbiegnięcia krwawe). Do opisu wskazane jest dołączenie fotografii lub schematu obrażeń.

- e) na zwłokach noworodków należy pozatem zawsze ustalić długość, a w miarę możliwości, i ciężar ich ciała, obwód główki, mierzony taśmą poprzez łysinkę (glabella) i zewnętrzną wyniosłość potyliczną, wymiary, mierzone kranjometrem (skośny wielki, prosty, ciemiączkowo-potyliczny, dwuciemienny, dwuskroniowy, szerokość barków i bioder), dalej wszelkie znamiona rozwoju cielesnego (paznokcie, narządy płciowe i t. p.) wreszcie zachowanie się pępownicy, jej długość, jakość jej obu końców, t. j. brzusznej, czy jest złączony z pierścieniem skórnym pępka i końca wolnego, czy jest złączony z łożyskiem (ciężar łożyska i średnica), czy też oddzielony od łożyska, a wtedy czy ma brzegi ostre, gładkie, czy strzępiaste, pozatem czy pępowina jest podwiązana, czem i jak.

W razie potrzeby należy również obejrzeć i opisać ubranie, w którym zwłoki były znalezione.

§ 16. Oględziny wewnętrzne, czyli sekcja zwłok, polegają zawsze na zbieraniu głównych trzech jam ciała, t. j. jamy czaszki, klatki piersiowej i brzucha, oraz szyi.

Technika wykonywania sekcji powinna być celowa i oparta na ogólnie przyjętych zasadach, ustalonych w medycynie sądowej.

W żadnym przypadku nie wolno wyłączyć z oględzin którejkolwiek z wyżej wymienionych jam głównych ciała. Otwieranie tych części zwłok powinno się zwykle odbywać w porządku wyżej wymienionym.

Po otwarciu każdej z wymienionych jam należy ustalić jej zawartość (krew skrzepła, płynna, ropa, przesączyny, podać ich ilość), ułożenie narządów i ich wygląd (zabarwienie, zachowanie się powierzchni i przekrojów).

W razie zachodzącej potrzeby należy otworzyć i dodatkowe jamy ciała, jak kanał kręgowy, jamy bębenkowe, czołowe, klinowe, w szczękach górnych i jamy stawów, oraz zbadać naczynia krwionośne i chłonne, nerwy obwodowe, kości, narządy zmysłów, jeżeli są one uszkodzone, lub jeżeli można się w nich spodziewać poważniejszych zmian.

Wszelkie narządy wewnętrzne należy wyjmować i badać w takim porządku, aby wyjęcie jednego nie powodowało uszkodzenia innych narządów, podlegających później badaniu.

§ 17. Sekcję głowy rozpoczyna się przecięciem powłok skórnych, skórę ściąga się ku twarzy i potylicy i ustala wygląd odsłoniętych tkanek (podbiegnięcia krwawe). Sklepienie czaszki przepiłowuje się okrężnie w płaszczyźnie największej objętości. Usuwa się odpilowane sklepienie, oddziela oponę twardą i ustala się grubość kości, rozwój ich trzech warstw, obrażenia, stan szwów i wgłębień palczastych, grubość i gładkość opony twardej, jej barwę, zawartość zatoki podłużnej.

Z kolei wydobywa się mózg i ustala jego wielkość, kształt (rozwój), zachowanie się zwojów (wysklepione, czy spłaszczone i t. p.) oraz zmiany chorobowe lub urazowe, stwierdzalne na jego powierzchni. Zarazem stwierdza się stan opon miękkich na sklepieniu i na podstawie mózgu (grubość, przejrzystość, barwę, rodzaj treści pod niemi) i stan naczyń na podstawie mózgu (zgrubienie lub zwapnienie ich ścian, niedrożność). Następnie prowadzi się cięcia przez mózg, aby móc zbadać jego komory (boczne, środkową i czwartą) oraz

jego zwoje podstawne. Badanie przekrojów mózgu ma ustalić jego zbitość, zabarwienie i ukrwienie naczyń. Rany mózgu klute lub postrzałowe muszą być ustalone co do swego umiejscowienia i przebiegu oraz długości i szerokości, wreszcie swej zawartości (pocisk).

W końcu bada się zawartość zatok żylnych poprzecznych, oddziela się opone twardą od podstawy czaszki i ustala jej zachowanie (obrażenia, wyrazistość wgłębień palczastych).

§ 18. Sekcję szyi, klatki piersiowej i brzucha rozpoczyna cięcie skórne podłużne, a w razie potrzeby i dodatkowe poprzeczne. Następnie oddziela się powłoki skórne po obu stronach szyi i klatki piersiowej aż poza przyczepy chrząstek żebrowych.

Na zwłokach noworodków i osesków wskazane jest przedłużyć cięcie podłużne poprzez brodę i wargę dolną, przeciąć ją i następnie oddzielić obie połowy powłok skórnych od obu ramion szczęki dolnej, poczem przeciąć w środku szczękę dolną i oddzielić części miękkie dna jamy ustnej. Po rozchyleniu obu połów szczęki dolnej na boki, ściąga się język ku dołowi i w ten sposób zyskuje się swobodny i dokładny widok na łuki podniebienne i na wejście do krtani (obrażenia, ciała obce).

§ 19. Na szyi bada się stan mięśni (uszkodzenia, wylewy krwi), głównych pni naczyniowych (uszkodzenia, schorzenia ścian, zawartość). Stwierdza się stan krtani i tchawicy (wygląd zewnętrzny, budowa ścian, zawartość, wygląd błony śluzowej, uszkodzenia), jako też gardzieli, przełyku i jamy ustnej. Poza tem należy uwzględnić budowę gruczołu tarczowego (rozmiary, przekrój) i stan kości gdykowej (złamania).

§ 20. Przy oględzinach klatki piersiowej należy zwrócić uwagę na grubość warstwy tłuszczowej podskórnej, na budowę mięśni i kości (żeber, mostka), na zawartość jam opłucnych, na ułożenie narządów w klatce piersiowej. Opisać należy grasicę (rozmiary, a w miarę możliwości i wagę), zawartość worka osierdziowego, (ilość, jakość) i wygląd osierdzia. Należy dokładnie obejrzeć serce na powierzchni (rozmiary, kształt, nasierdzie, naczynia wieńcowe) i na przekrojach (wnętrza komór i przedsionków, ich zawartość, stan wsierdzia i zastawek, mięsień sercowy, jego grubość). Poza tem należy zbadać stan opłucnej ściennej i trzewnej (barwa, grubość, zrosty), płuc (spoistość, powietrznosc, barwa, płyn, wydzielający się na przekroju), oskrzeli (błona śluzowa, zawartość) i gruczołów przyoskrzelowych. Wreszcie należy poddać oględzinom główne pnie tętnicze i żyłne (uszkodzenia, zawartość, szerokość tętnicy głównej) i kręgi.

§ 21. Przy otwieraniu jamy brzusznej należy stwierdzić stan przecinanych powłok, grubość warstwy tłuszczowej, ustalić wysokość ustawienia przepony z obu stron, zawartość jamy otrzewnej (ilość i jakość), wygląd otrzewnej ściennej i trzewnej (barwa, zgrubienia, zrosty), ilość tłuszczu w sieci i krezie oraz ułożenie narządów. Poza tem należy poddać dokładnym oględzinom i opisać każdy z narządów, leżących w jamie brzusznej, rozpoczynając zwykle od śledziony.

Żołądek otwiera się w ten sposób, że przecina się nożycami jego przednią ścianę wzdłuż linii, leżącą pośrodku pomiędzy małą i wielką krzywizną. Potem następują oględziny dwunastnicy i trzustki, wątroby z pęcherzykiem żółciowym (wygląd zewnętrzny, rozmiary, przekroje), jelit cienkich i grubych (wygląd zewnętrzny, rozmiary, stan ściany i błony śluzowej, zawartość). Treść żołądka i jelit należy ustalić pod względem jej ilości, zbitości, zabarwienia, zapachu, oddziaływania chemicznego i składników, widocznych dla oka. Po nacięciu woreczka żółciowego ustala się jego treść (kamyki).

Pozatem należy dokładnie zbadać nadnercza (rozmiary, spoistość, przekrój), nerki (otoczki, powierzchnia, rozmiary, przekrój) moczowody (przebieg, ściany, śluzówka) i pęcherz moczowy (wygląd zewnętrzny, ściany, śluzówka, zawartość).

Na zwłokach męskich zwraca się poza tem uwagę na jądra (otoczki, wygląd zewnętrzny, przekrój), sznurek nasienny, pęcherzyki nasienne, stercz i cewkę moczową (stan błony śluzowej).

Na zwłokach kobiecych należy ustalić ułożenie narządów w miednicy małej, stan powłoki otrzewnej, wiązań szerokich, zbadać jajniki (wielkość, powierzchnia, przekrój), pochwę (rozmiary, śluzówka), macicę (rozmiary, ujście zewnętrzne, spoistość, zawartość) i jajowody (ściany, przekrój).

W końcu ustala się dotykem zachowanie się kości miednicy i kręgosłupa, czy nie wykazują obrażeń.

§ 22. Przy podejrzeniu śmierci z otrucia należy baczną uwagę zwrócić na:

- a) zabarwienie powłok skórnych, płam pośmiertnych i krwi,
- b) nasilenie stężenia pośmiertnego,
- c) naturalne otwory ciała (niezwykła woń, ślady trucizny, nadżerki),
- d) woń w jamie czaszki po jej otwarciu (trucizny aromatyczne),
- e) stan przewodu pokarmowego, w szczególności żołądka.

Po ukończeniu sekcji klatki piersiowej, którą należy wykonać ostrożnie, bez naciskania na okolicę żołądka, należy żołądek powyżej wpustu, a następnie dwunastnicę podwijać podwójnie czystym sznurkiem i między przewiązkami przeciąć, poczem ostrożnie wyjąć żołądek wraz z górną częścią dwunastnicy. Po obejrzeniu zewnętrznem rozcina się je w sposób, podany w § 21, nad czystym słojem szklanym i wpuszcza do niego treść, określając jej ilość, spoistość i skład (zawarte części roślinne należy przechować osobno do zbadania mikroskopowego), barwę, woń i odczyn chemiczny zapomocą papierków lakmowych. Następnie nie oplukując, lecz ostrożnie ścierając ręką, bada się zachowanie błony śluzowej żołądka i dwunastnicy (zbitość, gładkość, barwa, nastrzykanie, rozpulchnienie, wybroczyny, nadżerki, owrzodzenia) i wkłada się je do tego samego słoja. Po zbadaniu innych wnętrzności wkłada się do drugiego słoja jedną z pętli jelita cienkiego i część końcową jelita grubego z ich treścią, nadto kawał wątroby. Wreszcie w trzecim słoju umieszcza się jedną nerkę wraz z moczem.

Przy podejrzeniu śmierci na skutek zażycia trucizny systemu nerwowego (alkohol, chloroform, alkaloidy i t. p.) należy zachować do zbadania część mózgu w oddzielnym słoju.

W razie zachodzącej potrzeby badania krwi (trucizny, naruszające krew) zapomocą analizy widmowej i t. p., należy ją dobyć z serca lub głównych żył i wypełnić nią flaszeczkę około 20 cm. sz. zawartości i zamknąć korkiem szklanym.

Dodawania płynów konserwujących do tych naczyń należy unikać. W razie konieczności jednak dodania takich płynów (wyskok, formalina) należy sam płyn w oddzielnym, opieczetowanym naczyniu przesłać również do zbadania.

§ 23. Płyny do badania mikroskopowego, jeśli są w większej ilości, należy przysyłać we flaszeczkach z korkiem szklanym, jeśli zaś ilość ich jest skąpa, należy ją rozetrzeć między dwoma szkiełkami przedmiotowymi, pozwolić jej zaschnąć, poczem, owinawszy cienką bibułą, przesłać w pudełku do zbadania.

W celu badania mikroskopowego narządów zwłok wycina się z nich w różnych miejscach małe kawałki, nie grubsze nad 1 cm., i umieszcza w słoiczku, zawierającym 2 — 4% roztwór formolu.

Przy ekshumacji zwłok osób, zmarłych prawdopodobnie lub napewno z otrucia, należy poza tem zachować w razie potrzeby do zbadania, według

wskazówek lekarza, nieco ziemi z pod trumny, jako też z jej otoczenia, kawałki trumny, odzieży i t. p.

Wszystkie obiekty, przesyłane do badania, powinny być opatrzone napisem, podającym zawartość i wskazującym, z jakich oględzin one pochodzą, poczem zostają one przekazane sędziemu celem przesłania ich do zbadania w jednym z właściwych zakładów badawczych. Przyjęcie tego materiału przez sędziego należy odnotować w protokole.

§ 24. Przy otwarciu zwłok noworodków należy stwierdzić, czy noworodek urodził się żywy. W tym celu lekarz powinien wykonać t. zw. próby życiowe, t. j. próbę płucną i próbę żołądkowo-jelitową.

Próbie płucną wykonywa się zapomocą rękoczynów, następujących kolejno po sobie ściśle w poniżej podanym porządku:

a) najpierw należy otworzyć jamę brzuszną i oznaczyć przed otwarciem klatki piersiowej, do którego żebra sięga po obu stronach przepona;

b) przeciąć przednią ścianę krtani i tchawicy w linii środkowej, rozchylić brzegi przecięcia i zbadać zawartość ich wnętrza (wziąć ją na szkiełka przedmiotowe do zbadania mikroskopowego);

c) otworzyć klatkę piersiową i zbadać, czy płuca wypełniają jej wnętrze, otworzyć worek osierdziowy i zbadać jego zawartość i zachowanie się;

d) podwiązać dolny odcinek przełyku nad wpustem do żołądka i ponad podwiązaniem przeciąć go, poczem wyjąć wszystkie narządy klatki piersiowej z całości z językiem, podniebieniem miękkim i gardłem. Wrzucić do miski z zimną wodą i zbadać, czy one pływają, czy toną. Następnie należy je wydobyć z wody, oddzielić oba płuca i każde z nich zbadać na wodzie, czy pływa, czy też tonie. Potem należy płuca, po wyjęciu ich z wody, zbadać w zwykły sposób, rozciąć na właściwą im liczbę płatów i każdy z płatów wrzucić do wody, badając ich zdolność pływania, wreszcie każdy płat rozciąć nożyczkami na drobne kawałki, wrzucić do wody i zbadać zdolność ich pływania nawet po zgnieceniu palcami pod powierzchnią wody.

W razie potrzeby należy odpowiednie kawałki płuc przechować do badania mikroskopowego.

Próbie żołądkowo-jelitową wykonywa się w ten sposób, że wydobywa się ze zwłok noworodka żołądek z dolnym odcinkiem przełyku, podwiązany nad wpustem, i z wszystkimi jelitami, poczem jelita uwalnia się od krezki, wrzuca się je wraz z żołądkiem do wody i bada, czy narządy te pływają, czy toną, a jeżeli pływają, to czy wszystkie, czy też tylko niektóre ich części. Po dokonaniu tej próby należy żołądek i jelita zbadać w zwykły sposób.

Pozatem w każdym przypadku zwłok noworodka lub płodu, należy stwierdzić również, czy przewód Botalljusza i otwór owalny w sercu są drożne, oraz wykazać obecność jądra kostnienia w dolnej nasadzie kości udowej.

Jeżeli oględziny zewnętrzne wykażą, że zwłoki badane są zwłokami płodu, pochodzącymi z okresu ciąży do 30 tygodni włącznie, to należy wykonać próby życiowe, a oględzin wewnętrznych można w porozumieniu z sędzią zaniechać.

§ 25. Protokół oględzin zwłok składa się ze wstępu i z części opisowej.

We wstępie należy podać czas i miejsce badania, na czyje zarządzenie i z jakiego powodu zostaje ono podjęte, imiona, nazwiska i stanowisko osób, biorących w niem udział, i imię, nazwisko, płeć, wiek, wyznanie i zawód osoby zmarłej.

Część opisowa protokołu powinna zawierać opis całego toku oględzin z wyszczególnieniem wszystkich dostrzeżonych zmian. Opis ten powinien być szczegółowy, choć zwięzły, pisany językiem potocznym, możliwie unikający wyrazów cudzoziemskich i zwrotów, zawierających orzeczenie miast opisu.

Nazwy cudzoziemskie i wyrazy, stanowiące orzeczenie, mogą być umieszczane w nawiasach po opisie.

Wszelkie dane, dotyczące rozmiarów i wagi, mogące posiadać znaczenie, powinny być podane w liczbach (centymetry, gramy).

Każdy ustęp części opisowej protokołu, poświęcony jednej jamie ciała, powinien być oznaczony wielką literą lub liczbą rzymską zaś każdy narząd małą literą w porządku alfabetycznym lub cyframi arabskimi.

Pozatem do spisywania protokołu mają zastosowanie odnośne postanowienia regulaminu wewnętrznego urzędowania sądów apelacyjnych, okręgowych i grodzkich w sprawach karnych (Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 352 z r. 1929).

§ 26. Po ukończeniu oględzin zwłok i złożeniu podpisów pod protokołem jest obowiązkiem biegłego lekarza (lekarzy) wyprowadzić na podstawie wyników oględzin wnioski, zawierające odpowiedzi na pytania, postawione przez sędziego, a mające na celu wyjaśnić przyczynę zgonu, okoliczności, w jakich on nastąpił i t. p. Wnioski te, oparte ściśle i wyłącznie na zasadach nauki lekarskiej, należy umieścić w opinii załączonej do protokołu.

Wskazaniem jest rozpocząć opinię krótkim wyliczeniem najważniejszych wyników oględzin zewnętrznych i wewnętrznych. W poszczególnych wywodach zaś trzeba podać rozpoznania, wyraźnie odróżniając niepodlegające wątpliwości od tych, które się wydaje z pewnym stopniem prawdopodobieństwa. Jeżeli oględziny nie dostarczyły podstaw do stanowczego sądu, należy to zaznaczyć w opinii, a nie wypowiadać poglądów, niemających dostatecznego uzasadnienia. Język opinii powinien być zwięzły, ścisły i unikający wyrazów cudzoziemskich.

Opinia podpisana przez lekarza biegłego (lekarzy biegłych), w przypadkach zwykłych powinna być doręczona sędziemu możliwie jaknajprędzej, nie później jednak, niż po upływie 3-ch dni. W przypadkach, wymagających dodatkowych badań mikroskopowych lub chemicznych, albo zapoznania się z obszernym materiałem dowodowym i t. p., opinia powinna być doręczona sędziemu nie później, niż w ciągu 4-ch tygodni po dokonaniu oględzin zwłok, o ile sąd nie oznaczy terminu innego.

§ 27. Jeżeli podczas spisywania protokołu i opinii zachodzi rozbieżność zdań lekarzy, biorących udział w danej czynności, to poszczególne zdania powinny być odnotowane.

W takich przypadkach, kiedy zdania lekarzy zawierają zasadnicze rozbieżności, jako też w innych przypadkach, kiedy to sędzia uzna za wskazane z powodu wątpliwości co do prawidłowości protokołu lub opinii — sędzia bądź stosuje przepis art. 137 k. p. k., bądź przesyła na zasadzie art. 138 k. p. k. protokół oględzin zwłok wraz z opinią i innemi niezbędnymi dowodami do Zakładu Medycyny Sądowej, a w sprawach ważniejszych do Wydziału Lekarskiego jednego z Uniwersytetów Państwowych, celem uzyskania ich opinii.

§ 28. Przepisy niniejszego rozporządzenia mają analogiczne zastosowanie w wypadkach, jeżeli oględziny zarządza władza powołana do spełniania czynności sądowych w zastępstwie sędziego.

Minister Sprawiedliwości:

St. Car

Minister Spraw Wewnętrznych:

Stawoj Składkowski

OKÓLNIK Nr. 1490/II. A./29

w sprawie

interpretacji art. 20, 21 przepisów tymczasowych o kosztach sądowych.

Do Panów Prezesów sądów apelacyjnych w Lublinie, Warszawie i Wilnie.

Przy sposobności dokonywania kontroli faktycznej przez delegatów okręgowych izb kontroli Państwa zostało stwierdzone, że niektóre sądy przy pobieraniu opłat kancelaryjnych kierują się nadal treścią art. 21 przepisów tymczasowych o kosztach sądowych w brzmieniu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 284), nie bacząc na to, iż przepis ten zmieniony został postanowieniem art. 1 punkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 381), według którego wysokość opłaty kancelaryjnej zależy nie od tego, który sąd właściwy był do rozpatrzenia danej sprawy w instancji pierwszej, lecz od tego, czy opłata pobierana będzie w toku postępowania przed sądami grodzkimi, czy też w toku postępowania przed wszystkimi innymi sądami.

Ta sama zasada obowiązuje przy pobieraniu opłat od podań w myśl art. 20 przepisów tymczasowych o kosztach sądowych.

Panów Prezesów proszę o czuwanie nad ściśłem przestrzeganiem przez sądy przytoczonych postanowień art. 20 i 21 przepisów tymczasowych o kosztach sądowych (Dz. U. R. P. Nr. 54 z 1928 r. poz. 520).

Warszawa, dnia 28 czerwca 1929 r.

Minister Sprawiedliwości:

w z. *Sieczkowski*

Podsekretarz Stanu

OKÓLNIK Nr. 1491/II. A./29

w sprawie

postępowania z wnioskami stron o dozwoleń egzekucji przeciw osobom zamieszkałym na obszarach podległych innemu ustawodawstwu.

Do wszystkich sądów w okręgu sądów apelacyjnych w Krakowie i Lwowie i sądu okręgowego w Cieszynie.

Odmienne przepisy proceduralne, obowiązujące na poszczególnych obszarach Państwa niejednokrotnie powodują dla stron i sądów poważne trudności w zakresie dochodzenia i realizacji prawomocnie już uznanych pretensyj.

Szczególnie często trudności te powstają dla stron i sądów w okręgu sądów apelacyjnych w Krakowie i Lwowie oraz sądu okręgowego w Cieszynie, prowadzących egzekucję przeciw osobom zamieszkałym na pozostałym obszarze Państwa, z powodu brzmienia postanowień ordynacji egzekucyjnej, rozróżniającej sąd dozwalający egzekucji od sądu egzekucyjnego.

W obecnym stanie rzeczy zdarza się niejednokrotnie, że sądy małopolskie, przed którymi toczyło się postępowanie sporne dozwalają egzekucji w myśl przepisów § 4, ord. egz. oraz wydają uchwały o zajęciu pretensji do trzeciego dłużnika przeciw osobom, zamieszkałym na pozostałym obszarze Państwa, gdzie uchwały te nie mogą być wykonane z powodu odmiennych przepisów proceduralnych, jedynie w tym względzie miarodajnych. Przepisy te zlecają czynności odnośne bądź sądom miejsca zamieszkania dłużnika (egzekutowanego), jako

wyłącznie właściwym, jak to ma miejsce w okręgach sądów apelacyjnych w Poznaniu i Toruniu i sądu okręgowego w Katowicach, bądź też właściwym komornikom sądowym, o ile dłużnik zamieszkuje w okręgu sądów apelacyjnych w Lublinie, Warszawie i Wilnie.

W celu uniknięcia rozbieżności w postępowaniu sądów i przyspieszenia toku postępowania egzekucyjnego wskazane jest, by sądy czynne w okręgu sądów apelacyjnych w Krakowie i Lwowie i sądu okręgowego w Cieszynie, stosowały zasady następujące:

1. Jeżeli wniosek o dozwoleń egzekucji skierowany jest przeciw dłużnikowi, zamieszkałemu w okręgu sądów apelacyjnych w Poznaniu i Toruniu oraz sądu okręgowego w Katowicach, należy zbadać czy może być przychylnie załatwiony, i w takim razie w myśl § 44 normy jurysd. odstąpić go temu sądowi grodzkiemu, który jest sądem powszechnym dłużnika lub też z innych powodów jest właściwym do prowadzenia egzekucji, a do wniosku dołączyć uwierzytelniony odpis sentencji (tenoru) wyroku z umieszczonym na nim poświadczeniem, iż wyrok ten jest wykonalny.

2. Jeżeli wniosek o dozwoleń egzekucji skierowany jest przeciw dłużnikowi, zamieszkałemu w okręgu sądów apelacyjnych w Lublinie, Warszawie i Wilnie, należy odstąpić go prezesowi sądu okręgowego, w którego okręgu należy prowadzić egzekucję i do wniosku dołączyć uwierzytelniony odpis sentencji wyroku, umieszczając na nim klauzulę wykonawczą treści następującej:

„Sąd wzywa wszystkie władze i osoby, których to dotyczy, aby niniejszy wyrok wykonały a władze miejscowe, policyjne i wojskowe wzywa, aby wykonującemu wyrok komornikowi sądowemu pomocy udzieliły”.

Warszawa, dnia 29 czerwca 1929 r.

Minister Sprawiedliwości:

w z. *Sieczkowski*

Podsekretarz Stanu

OKÓLNIK Nr. 1492/II. G. S./29

w sprawie

zamknięć rachunkowych za okres budżetowy 1928/29.

Do wszystkich władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa oraz Komisji Kodyfikacyjnej.

Na podstawie pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 5 czerwca r. b. L. D. VII. 7819/3, zarządzam nadesłanie w nieprzekraczalnym terminie do dnia 25 lipca r. b. zamknięć rachunkowych za okres budżetowy 1928/29.

Przy sporządzeniu tych zamknięć należy uwzględnić następujące wskazówki:

1) Zamknięcie rachunkowe dochodów budżetowych winno być sporządzone według zasad i wzoru, ustalonych okólnikiem Nr. 1389/II.GS/28 (Dz. Urzęd. Nr. 12), przyczem ewentualne sprostowanie zaległych należności z początku okresu budżetowego zasadniczo winno być uwzględnione w przedziale 6 zamknięcia, drogą przypisów lub odpisów należności bieżących; gdyby jednak zaszła potrzeba zmniejszenia zaległych należności, a należność bieżąca nie byłaby wcale przypisana lub byłaby niewystarczająca — należy w tym wypadku zmniejszyć zaległość początkową o całkowitą sumę, podlegającą sprostowaniu i uzasadnić to zmniejszenie w uwagach zamknięcia.

OKÓLNİK Nr. 1493/I. U./29

w sprawie

czynności policji państwowej według kodeksu postępowania karnego.

Do wszystkich władz wymiaru sprawiedliwości.

A) Zanim w myśl art. 7 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 257) będzie wydana szczegółowa instrukcja „w sprawie stosunku Policji Państwowej do władz sądowych i prokuratorskich i czynności dochodzenia przestępstw”, Główna Komenda Policji Państwowej wydała z inicjatywy mojej, celem sprawnego wprowadzenia w życie kodeksu postępowania karnego, rozkaz Nr. 444 z dnia 11 lipca b. r., zawierający następujące wskazówki dla funkcjonariuszów policji państwowej:

I. Kompetencja do rozpoznawania w pierwszej instancji spraw karnych, należących do właściwości sądów powszechnych, jest rozdzielona między sądy grodzkie a sądy okręgowe w sposób następujący (k. p. k.):

Sąd grodzki.

Art. 15 § 1. Sąd grodzki rozpoznaje sprawy o przestępstwa, za które ustawa przepisuje karę pozbawienia wolności do dwóch lat lub grzywnę, albo obie te kary łącznie, niezależnie od kar dodatkowych.

Art. 16. Sprawy o zniesławienie, popełnione treścią druku, o przestępstwa przeciwko prawu autorskiemu oraz przepisom o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych nie należą do właściwości sądów grodzkich.

Sąd okręgowy.

Art. 18. Sąd okręgowy rozpoznaje wszystkie sprawy nie należące do właściwości innych sądów.

Sprawy wymienione powyżej w art. 16 należą więc także do sądu okręgowego. Rodzaj kary pozbawienia wolności (więzienie ciężkie, zwykłe, twierdza, areszt ścisły zwykły) jest dla ustalenia kompetencji obojętny, decyduje wyłącznie wymiar: granica dwa lata.

II. **Tymczasowe aresztowanie** może nastąpić wtedy tylko (art. 165 k. p. k.):

- a) gdy zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony będzie się ukrywał, albo
- b) gdy sprawa toczy się o przestępstwo, za które ustawa przepisuje karę pozbawienia wolności do jednego roku lub karę cięższą, a zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony będzie nakłaniał świadków do fałszywych zeznań lub w inny sposób starał się o usunięcie dowodów przestępstwa, albo
- c) gdy oskarżony nie ma w kraju ani stałego miejsca pobytu, ani określonego źródła utrzymania, lub gdy nie można ustalić jego tożsamości, albo
- d) gdy oskarżony jest przestępcą nałogowym, zawodowym lub recydywistą.

Każdego zatrzymanego należy sprowadzić do **najbliższego** sędziego śledczego lub sądu grodzkiego (art. 168 k. p. k.). Jeżeli w ciągu 48 godzin od chwili zatrzymania przez władzę (policję) nie doręczono podejrzanemu odpisu postanowienia sądu o aresztowaniu, należy go wypuścić na wolność (art. 169).

Aresztowanie tymczasowe w toku **dochodzenia** może trwać najwyżej dwa miesiące. Sędzia śledczy lub grodzki, który zezwolił na areszt, uwidocznia w postanowieniu o tymczasowym aresztowaniu, w jakiej dacie postanowienie to będzie uchylone, o ileby w tym czasie nie nastąpiło wszczęcie śledztwa, wniesienie aktu oskarżenia lub przedłużenie aresztu (§ 91 reg. kar.). Na uzasadniony bowiem wniosek sędziego śledczego lub sądu grodzkiego, który zezwolił na areszt, może przedłużyć areszt w dochodzeniu jeszcze na trzeci miesiąc (art. 171 § 2 k. p. k.).

Do sędziego śledczego lub sędziego grodzkiego należy też w toku dochodzenia zastosowanie zamiast aresztu innego środka zapobiegawczego a to kaucji i poręczenia (art. 173 k. p. k.), zakazu wydalania się lub dozoru policyjnego (art. 187 k. p. k.).

Stosowanie środka zapobiegawczego w stosunku do podejrzanego, a nawet oskarżonego nie jest jednak obowiązkowe; nie stosuje się żadnego środka zapobiegawczego, jeśli to nie jest konieczne.

III. **Dochodzenie** w sprawach ściganych z urzędu a należących do **kompetencji sądów okręgowych** (patrz pkt. I).

Dochodzenie pierwsiastkowe. Policja dowiedziawszy się w jakikolwiek sposób o przestępstwie **ściganem z urzędu** zabezpiecza jego ślady i dowody (art. 241 § 1 k. p. k.) oraz zawiadamia natychmiast prokuratora (wice-prokuratora rejonowego). Należy więc, o ile to jest bezzwłocznie możliwe i szybko da się wykonać, zabezpieczyć ślady, zebrać dowody rzeczowe, wysledzić sprawców, lub zebrać co do nich poszlaki, ustalić osoby, które mogą coś wiedzieć o przestępstwie (świadkowie), wypytać je; jeśli są podstawy zatrzymać podejrzanym (pkt. II), przeprowadzić rewizję na podstawie postanowienia sądowego lub za zatwierdzeniem sądowym (art. 150 k. p. k.). Na czynności te sporządza się zapiski (w formie doniesienia sprawozdawczego) i przesyła łącznie z zawiadomieniem o przestępstwie prokuratorowi (rejonowemu).

Nie zwlekając z przesłaniem zawiadomienia i zapisków o wykonanych czynnościach, policja przedsięwzię w razie potrzeby dalsze czynności ku zabezpieczeniu śladów i dowodów i sporządzone zapiski przesyła dodatkowo jak najrychlej prokuratorowi.

W wypadkach ważnych należy prokuratora zawiadomić o przestępstwie, ustnie bezpośrednio, telefonicznie, telegraficznie lub przez zaufaną osobę, tak aby mógł kierować dochodzeniem już w jego stadium pierwsiastkowym.

Już w toku dochodzenia pierwsiastkowego może okazać się potrzeba niektórych czynności sądowych.

Mają tu zastosowanie przepisy art. 251 i 252 k. p. k.:

„Art. 251. Jeżeli w toku dochodzenia zachodzi potrzeba:

- a) przesłuchania podejrzanego,
- b) przedsięwzięcia czynności ustalającej ślady przestępstwa, a należy przypuszczać, że na rozprawie głównej bez odczytania protokołu tej czynności ślady nie dałyby się odtworzyć,

c) przesłuchania pod przysięgą świadka, którego zeznanie ma doniosłe znaczenie, a zachodzi obawa, że świadek nie będzie mógł się stawić na rozprawę główną,

d) przesłuchania pod przysięgą świadka, którego zeznanie ma doniosłe znaczenie, a zachodzi obawa, że świadek bez przysięgi nie powie prawdy,

e) zbadania stanu umysłowego podejrzanego, to sędzia śledczy lub sąd grodzki na wniosek prowadzącego dochodzenie dokonywa tych czynności.

Art. 252. W razie potrzeby sędzia śledczy lub sąd grodzki dokonywa czynności wskazanych w art. 251 także na żądanie pokrzywdzonego lub podejrzanego, a w wypadkach niecierpiących zwłoki — z urzędu.

Pod art. 251 lit. b) podpadają zwłaszcza: sekcje zwłok, oględziny osób ciężko na ciele uszkodzonych, oględziny miejsca czynu (wizja lokalna) oczywiście stosownie do rodzaju czynności z dobraniem odpowiedniego biegłego itp.

Przesłuchanie sądowe podejrzanego (art. 251 lit. a) jest niezbędne, gdy ma być stosowany środek zapobiegawczy (np. areszt tymczasowy art. 168 i 169 k. p. k.).

O czynności przewidziane w art. 251 k. p. k. policja zwraca się więc do najbliższego sędziego śledczego lub grodzkiego, który władny jest także z urzędu te czynności przedsięwziąć (art. 252 k. p. k.).

Jeżeli sędziego niema na miejscu a zwłoka groziłaby zanikiem śladów lub dowodów przestępstwa (art. 254 k. p. k.) — to prokurator lub policja państwowa może w zastępstwie sędziego dokonać czynności przewidzianych w art. 251 lit. b), c); — innych czynności w zastępstwie sędziego przedsięwziąć nie wolno. Działanie policji powinno także w tych dwóch wypadkach być rzadkością. W wypadkach przewidzianych art. 251 lit. b) wystarczy wszak prawie zawsze zabezpieczyć ślady i spowodować czynność najbliższego sędziego śledczego lub grodzkiego. W wypadkach przewidzianych art. 251 lit. c) wykonanie czynności przez policję może być konieczne, jeżeli świadek jest ciężko chory lub nawet bezpośrednio zagraża zgon, jest tuż przed wyjazdem zagranicę a nie można go przedtem jeszcze stawić przed sędzią.

Funkcjonariusz Policji Państwowej wykonywając czynność sądową, winien przestrzegać wszystkich przepisów przewidzianych dla takich czynności sądowych (art. 255 § 1 k. p. k.), a w **protokóle** zaznaczyć dlaczego czynność wykonano w zastępstwie sędziego (art. 255 § 2 k. p. k.). Jeśli tego nie uwidocznił, lub brak warunków zastąpienia sędziego (art. 254 k. p. k. — patrz wyżej) czynność byłaby nieważną jako sądowa. Pewne ułatwienie co do czynności sądowych wykonanych przez prokuratora lub Policję Państwową zawiera art. 256 k. p. k.: „Zachowując przy sporządzaniu protokółów przepisy przewidziane dla protokółów sądowych, można jako protokółanta przybrać urzędnika sekretariatu prokuratorskiego lub funkcjonariusza Policji Państwowej.

Jeżeli protokółanta nie przybrano, powołuje się do obecności dwóch pełnoletnich okolicznych mieszkańców nieskazitelnej opinji, umiających czytać i pisać, którzy podpisem stwierdzają zgodność protokołu z przebiegiem czynności. O tym obowiązku należy ich uprzedzić. Nieusprawiedliwiona odmowa udziału w czynności ulega karze grzywny, jak niestawiennictwo świadka (art. 117).

Co do rewizji obowiązuje przepis formalny art. 150 k. p. k.

„Art. 150. § 1. Jeżeli rewizji dokonywa nie sędzia, to winien okazać osobie, u której rewizja ma się odbyć, polecenie sądowe.

§ 2. W wypadkach niecierpiących zwłoki, jeżeli polecenie sądowe nie mogło być wydane przed rewizją, należy zwrócić się do sądu o zatwierdzenie rewizji i doręczyć je w ciągu czterdziestu ośmiu godzin po odbyciu rewizji osobie, u której ją przeprowadzono“.

Co do odebrania przedmiotów obowiązuje przepis art. 153 k. p. k.:

„Art. 153. § 1. Jeżeli osoba, mająca u siebie przedmioty stanowiące dowód przestępstwa, uzyskane przez przestępstwo, lub ulegające konfiskacie, odmawia ich wydania, można zarządzić ich odebranie.

§ 2. Jeżeli przedmioty odebrał nie sędzia, to odbierający powinien niezwłocznie zwrócić się do sądu o zatwierdzenie odebrania“.

W wypadku art. 152 i 153 przez sąd należy rozumieć zarówno sędziego śledczego jak i sąd grodzki. Natomiast jeżeli potrzeba zatrzymania korespondencji pocztowej lub telegraficznej albo przesyłek kolejowych wyniknie w toku dochodzenia, należy złożyć odpowiedni wniosek sądowi grodzkiemu, który po rozpoznaniu poszłak wydaje postanowienie (art. 160 k. p. k.).

W wypadkach, gdy można zwrócić się o czynność sądową do sędziego śledczego lub do sądu grodzkiego, Policja Państwowa zwraca się do sędziego śledczego, a do sądu grodzkiego wówczas, jeżeli to jest celowe ze względu, że zwłoka grozi niebezpieczeństwem przekroczenia ustawowego terminu lub utrudnieniem dochodzenia, albo ze względu, że czynność ma być spełniona, zatrzymany przebywa, lub **czyn został popełniony w okręgu sądu grodzkiego, w którym niema siedziby sędziego śledczego** (§ 106 reg. prok.).

Dochodzenie główne. Prokurator, otrzymawszy zawiadomienie o przestępstwie, zdecyduje, czy sprawę skieruje do sędziego śledczego z wnioskiem o wszczęcie śledztwa, czy dochodzenie przeprowadzi osobiście w całości lub części, czy też przeprowadzi je za pośrednictwem Policji Państwowej, kierując tylko tem dochodzeniem.

Policja działa wówczas według poleceń prokuratora rejonowego. Prokurator może zlecić Policji Państwowej także wykonanie czynności z mocą czynności sądowych. Ograniczenia powyżej wymienione co do rodzaju tych czynności nie mają zastosowania, gdy Policja Państwowa działa na polecenie prokuratora, atoli ma prawo je przedsięwziąć tylko **w zakresie określonym** poleceniem prokuratorskiem. Ma tu zastosowanie art. 20 przep. wpraw. k. p. k.:

„Art. 20. § 1. Prócz wypadku, przewidzianego w art. 254 kodeksu postępowania karnego, prokurator może w toku dochodzenia, ilekroć to uzna za potrzebne, dokonywać poszczególnych czynności sądowych.

§ 2. Policja Państwowa dokonywa w toku dochodzenia poszczególnych czynności sądowych, jeżeli prokurator w danej sprawie to zleci, wymieniając te czynności lub określając ich zakres.

§ 3. Z przebiegu tych czynności sporządza się protokół, w którym powołuje się przepis niniejszego artykułu, a w protokóle policyjnym — nadto zlecenie prokuratora.

§ 4. Przepisy art. 255 § 1 i 256 kodeksu postępowania karnego mają tu zastosowanie.

§ 5. Czynności dokonane w myśl niniejszego artykułu mają moc czynności sądowych, a protokoły sporządzone z zachowaniem przepisów art. 256 k. p. k. — moc protokółów sądowych“.

Odpis polecenia prokuratorskiego zaświadczony przez prokuratora, albo przez komendanta Policji Państwowej miasta wydzielonego, powiatowego posterunku (komisarjatu), wydziału lub urzędu śledczego należy dołączyć do każdego protokołu, a oryginał zwrócić prokuratorowi w aktach dochodzenia, pozostawiając w aktach urzędu policyjnego również jeden poświadczony odpis.

Oczywiście możliwem jest także wykonanie przez Policję Państwową czynności sądowych bez polecenia prokuratorskiego, atoli tylko pod warunkami art. 254 k. p. k. jak w dochodzeniach pierwiastkowych.

Akta dochodzenia przedstawia się w sprawach, należących do kompetencji sądów okręgowych, zawsze prokuratorowi.

Ze względu na przepisy o czasie, przez jaki w toku dochodzenia może trwać areszt tymczasowy (pkt. II wyżej), Policja Państwowa uwidoczni w sposób wpadający w oko na zawiadomieniu o przestępstwie i na zapiskach dochodzenia, przedstawianych prokuratorowi, że w sprawie jest „**ARESztOWANY**“, oraz — jak tylko to jest wiadome — w jakiej dacie według postanowienia sędziego areszt ma być uchylony. W sprawach aresztowanych należy na 14 dni przed upływem okresu, na który sędzia areszt tymczasowy oznaczył przesłać wszystkie akta dochodzenia prokuratorowi. Jeżeli jest jeszcze możliwe przedłużenie aresztu tymczasowego na trzeci miesiąc i okazuje się to konieczne ze względu na stan dochodzenia, Policja Państwowa zwróci na to uwagę, przedstawiając akta prokuratorowi. Mimo przesłania akt prokuratorowi należy dochodzenie kończyć co do czynności, które prokurator zlecił, a których jeszcze nie zdołano wykonać, oraz co do czynności, o których, przesyłając akta dochodzenia, zawiadomiono prokuratora, że okazały się niezbędne, lub które okazały się niezbędne i nagłe.

IV. **Dochodzenie** w sprawach ściganych z urzędu, a należących do kompetencji sądów grodzkich (patrz pkt. I).

Przepisy przedstawione powyżej w pkt. III mają zastosowanie z następującymi zmianami:

Zawiadomienie prokuratora o przestępstwie nie jest bez osobnego polecenia konieczne (art. 241 § 1 k. p. k.). Polecenie prokuratora może dotyczyć pewnej sprawy lub ogólnie pewnych kategorii spraw. Jednak w ważniejszych sprawach Policja Państwowa winna zawiadomić prokuratora z własnej inicjatywy lub na polecenie przełożonego policyjnego.

Policja Państwowa przeprowadza dochodzenie główne bez osobnego polecenia i samodzielnie, ponieważ oskarżycielem publicznym w sądach grodzkich jest także Policja Państwowa (art. 56 § 1 lit. a) k. p. k.). Prokurator może jednak wydać zlecenie przeprowadzania tylko dochodzeń pierwsiastkowych i wydać Policji Państwowej inne polecenia.

Jeżeli oskarżycielem może być także organ administracyjny (art. 56 § 1 lit. b) k. p. k.), jak starostwo, inspektor pracy i t. p., należy, po przeprowadzeniu dochodzenia pierwsiastkowego, zawiadomić go w przypadkach ważniejszych. Policja Państwowa jest jednak władna także wówczas przeprowadzić dochodzenie główne niezależnie od organu administracyjnego, a jest do tego obowiązana, gdy prokurator to zleci albo organ administracyjny nie przeprowadza dochodzenia.

W sprawach należących do sądu grodzkiego także ten sąd może zlecić Policji Państwowej przeprowadzenie dochodzenia i to bądź wskutek doniesienia złożonego przez stronę sądowi, bądź po otrzymaniu sprawy z Policji Państwowej.

Jeżeli w toku dochodzenia okaże się potrzeba czynności sądowych (art. 251 i 442 k. p. k.), należy zawsze zwracać się do sądu grodzkiego.

Akta dochodzenia Policja Państwowa przedstawia sądowi grodzkiemu ze swym wnioskiem.

Jeśli dochodzenie nie uzasadnia żądania skazania, Policja Państwowa wnosi do sądu grodzkiego o **umorzenie dochodzenia** (art. 247 k. p. k.). **Uzasadnienie wniosku nie jest potrzebne.** Wniosek o umorzenie należy jednak stawiać tylko w razie oczywistego braku podstaw do ścigania. Jeżeli sąd odmówi umorzenia i zwróci akta Policji Państwowej, należy w zasadzie wnieść do sądu grodzkiego akt oskarżenia, a wyjątkowo można przedstawić akt prokuratorowi do decyzji, jeżeli ze względu na rodzaj przestępstwa lub osobę sprawcy jest niepożądanym ujawnienie na rozprawie jawnej sprawy nie rokującej wyroku skazującego.

Jeżeli sprawcy nie wysledzono, sprawca zbiegł lub po czynie popadł w chorobę umysłową (art. 5 k. p. k.) Policja Państwowa przedstawia sądowi grodzkiemu wniosek o **zawieszenie** postępowania na czas trwania przeszkody (art. 5 k. p. k.).

Jeżeli dochodzenie uzasadnia żądanie ukarania, Policja Państwowa przedstawia akta sądowi grodzkiemu z **aktem oskarżenia**. Akt oskarżenia zawiera tylko oznaczenie osoby oskarżonego (imię, nazwisko, adres względnie miejsce uwięzienia) i zarzucanego mu czynu (art. 280 k. p. k.), np. „na podstawie załączonych akt dochodzenia, Policja Państwowa oskarża Jana X zamieszkałego w . . . o kradzież w dniu 30 września 1929 r. garderoby, należącej do Józefa Y wartości około 100 zł.” lub np. „ . . . oskarża Jana X o kradzież wymienione w załączonych zapiskach dochodzenia, karta 1 i 2.”

Można też wskazać świadków i biegłych, których przesłuchanie na rozprawie Policja Państwowa uważa za szczególnie potrzebne.

Jeżeli sąd grodzki mimo wniesienia oskarżenia, bez przeprowadzenia rozprawy głównej i wydania wyroku umorzy postępowanie przed rozprawą (art. 444 k. p. k.), winien doręczyć postanowienie Policji Państwowej (art. 50 k. p. k.), która rozważy ponownie, czy umorzenie jest uzasadnione, i w miarę możliwości porozumie się z prokuratorem. Przeciw nieuzasadnionemu umorzeniu służy bowiem zażalenie (art. 448 k. p. k.) w ciągu dni 7-miu od doręczenia odpisu postanowienia (art. 221 k. p. k.) pisemnie lub do protokołu w kancelarii sądu grodzkiego (art. 230 k. p. k.). Zażalenie wniesione na ręce sądu grodzkiego rozpoznaje sąd okręgowy.

Jeżeli w toku dochodzenia prokurator sam działa, ustaje samodzielność Policji Państwowej jak i innych organów administracyjnych (art. 56 § 2 k. p. k.).

W sprawach osób **aresztowanych**, sąd grodzki może zarządzić przedstawienie sobie przez Policję Państwową lub przez organ administracyjny akt dochodzenia w każdym czasie aby stwierdzić, czy nie ustały już przyczyny aresztowania. W sprawach jednak, w których dochodzenie prowadzi prokurator bezpośrednio lub za pośrednictwem policji, przepis powyższy nie ma zastosowania, ponieważ czuwa już nad tem prokurator (§ 92 reg. kar.).

W sprawach osób aresztowanych Policja Państwowa winna czuwać nad tem, aby przed upływem dwumiesięcznego lub trzymiesięcznego okresu (patrz pkt. II) wnieść do sądu grodzkiego akt oskarżenia lub wniosek o umorzenie, albo wyjednać dopuszczalne jeszcze przedłużenie aresztu na trzeci miesiąc.

V. W sprawach ściganych z oskarżenia prywatnego policja obowiązana jest na żądanie oskarżyciela przyjąć skargę i skierować ją do właściwego sądu. Obowiązana jest też zabezpieczyć dowody. O ile zatem wypadnie odebrać oskarżonemu dowód rzeczowy, albo stwierdzić nazwiska i adresy osób nieznanym oskarżycielowi, jak przy zajściach ulicznych, Policja Państwowa dokonywa niezbędnych czynności (art. 250 § 1 k. p. k.). Dochodzenie główne przeprowadza Policja Państwowa tylko na polecenie sądu (art. 250 § 2 k. p. k.).

VI. Co do zawiadamiania Policji Państwowej o rozprawie sąd grodzki stosuje się do następujących przepisów reg. kar.:

„§ 155. Sąd grodzki zawiadamia o rozprawie prokuratora jeżeli ten zastrzegł sobie popieranie oskarżenia przed sądem grodzkim, poza tym wypadkiem sąd grodzki zawiadamia o rozprawie organa publicznego oskarżenia, wymienione w art. 56 § 1 lit. a); b), k. p. k. (t. j. P. P. lub władzę administracyjną).

§ 156. Zawiadomienie o rozprawie w sądzie grodzkim należy kierować w zasadzie do Policji Państwowej (art. 56 § 1 lit. a) k. p. k.), mianowicie do komendy powiatowej w siedzibie sądu grodzkiego, a jeżeli w siedzibie sądu grodzkiego niema komendy powiatowej — do posterunku (komisarjatu) Policji Państwowej.

§ 157. W miastach, gdzie jest kilka komisariatów Policji Państwowej, należy zawiadomienie o rozprawie kierować do tego komisariatu, który złożył akt oskarżenia.

Jeżeli akt oskarżenia złożył komisariat lub posterunek zamiejscowy, zawiadomienie kierować należy do tego komisariatu, w którego okręgu znajduje się sąd grodzki.

§ 158. Gdy akt oskarżenia wniósł inny organ administracji (art. 56 § 1 lit. b), należy jemu przesłać zawiadomienie o rozprawie; nie wyłącza to możliwości popierania oskarżenia na rozprawie przez Policję Państwową, zamiast lub obok organu administracji.

§ 159. Paragrafy 156, 157 i 158 mają odpowiednie zastosowanie do zawiadamiania Policji Państwowej i innych organów administracji, które wprawdzie nie wniosły aktu oskarżenia, lecz w danej sprawie przeprowadzały dochodzenie, poczem prokurator wniósł akt oskarżenia do sądu grodzkiego, nie zastrzegając sobie popierania oskarżenia (art. 56 § 2 k. p. k. i § 155 niniejszego regulaminu).

§ 160. Jeżeli przy sądzie grodzkim jest ustanowiony podprokurator okręgowy (art. 233 § 2 u. s. p.) lub rzecznik prokuratury (art. 281 u. s. p.), zawiadomienie o rozprawie przesłać należy jedynie tym przedstawicielom prokuratury (art. 56 § 2 k. p. k.). Nadto należy zawiadomić prokuratora, który zastrzegł sobie popieranie oskarżenia (§ 155).

Komendant (kierownik komisariatu), który otrzymał zawiadomienie o rozprawie, oraz każdy jego przełożony może delegować swego podwładnego do popierania oskarżenia na rozprawie. Do jednej sprawy można delegować więcej niż jedną osobę tylko za zezwoleniem prokuratora. Jeżeli sądowi nie wskazano stałego delegata, delegat winien wykazać się bądź zawiadomieniem o rozprawie, bądź delegacją pisemną.

VII. W okresie przejściowym urzędować będą przy sądach grodzkich w województwach południowych i zachodnich **rzecznicy prokuratury** (art. 281 u. s. p.). Instytucja ta ulegnie powolnej likwidacji. W okręgach takich sądów grodzkich Policja Państwowa kierować będzie akta dochodzeń do sądu grodzkiego bez dołączenia swych wniosków. Sąd udzieli akta rzecznikowi, który złoży odpowiedni wniosek (akt oskarżenia — wniosek o umorzenie). Ci rzecznicy będą działali także na rozprawie głównej, co wyłącza udział Policji Państwowej i władz administracyjnych (art. 56 § 2 k. p. k.). Rzecznicy nie są upoważnieni do wydawania Policji Państwowej poleceń.

VIII. Śledztwo sądowe, prowadzone przez sędziego śledczego lub sąd grodzki, nie będzie na przyszłość tak często zarządzane, jak obecnie. Zwiększa się zatem wymagania, stawiane Policji Państwowej co do staranności i dokładności dochodzeń, na których podstawie prokurator będzie musiał wnosić akty oskarżeń, a sąd przeprowadzać rozprawy główne bez uprzedniego zbadania całokształtu sprawy w śledztwie sądowym. Z tych względów Policja Państwowa winna nalegać na osoby, udzielające jej wyjaśnień, aby były ściśle w swych zeznaniach choć nie mających charakteru świadectwa sądowego. Osoby te należy w razie potrzeby uprzedzić, że mogą się stać odpowiedzialne zarówno w razie fałszywego obwinienia, jak i ukrywania czynu karalnego przez zatajenie istotnych okoliczności. Jeżeli od wartości przedmiotu zależy właściwość sądu grodzkiego lub okręgowego, albo kwalifikacja przestępstwa, należy usunąć wątpliwości, któreby powodowały przecenienie przedmiotu lub niskie jego oszacowanie.

IX. Podkreślić należy, że Policja Państwowa w zasadzie nie wzywa osób do lokali policyjnych, lecz organ udaje się na miejsce celem wypytania lub przesłuchania osób, które mogą dać wyjaśnienia. Od tej zasady można odstąpić, jeżeli to jest konieczne celem konfrontacji, zachowania tajemnicy co do osoby wypytywanej i jej zeznań, albo z innych szczególnie ważnych względów.

Wzywanie osób do biur policyjnych można stosować także w tych większych miastach, gdzie ludność jest już przyzwyczajona do takiego postępowania w dochodzeniach policyjnych.

Wezwanie według formularza podpisać winien komendant (kierownik) Policji Państwowej miasta, powiatowy, posterunku, komisariatu, wydziału lub urzędu śledczego, a tylko w razie jego nieobecności — jego zastępcę. Wezwanie doręcza organ policyjny, stosując przepisy w art. 200 — 203 i 205 k. p. k.

X. Nieobecność przedstawiciela Policji Państwowej na rozprawie nie tłumuje coprawda rozpoznania sprawy (art. 445 k. p. k.), atoli przedstawiciela takiego należy w zasadzie delegować, w każdym zaś razie, gdy prokurator to zleci, albo z własnej inicjatywy Policji Państwowej gdy sprawa jest ważniejszą, lub to jest szczególnie pożyteczne ze względu na okoliczności sprawy.

Podając do wiadomości powyższe uwagi polecam P.P. komendantom wojewódzkim przedsięwzięcie jaknajenergiczniejszych kroków celem dokładnego zapoznania z niemi wszystkich podwładnych oficerów i szeregowych w jaknajkrótszym czasie.

XI. Jednocześnie nadmieniam, że Ministerstwo Sprawiedliwości za pośrednictwem prokuratorów sądów okręgowych dostarczy organom P. P. niektóre formularze druków, jakie w związku z kodeksem postępowania karnego mogą być policji potrzebne.

B) Stosownie do wyjaśnień udzielonych Policji Państwowej (powyżej B pkt. IX i XI) Panowie Prokuratorzy okręgowi, otrzymawszy druki rozesłane na ręce Panów Prezesów, rozdzielać będą druki potrzebne policji.

Mianowicie z druków wprowadzonych okólnikiem Nr. 1468/II G. S./29 (Dz. Urzęd. Nr. 13 str. 168) druk Nr. 5 należy w drobnych ilościach (np. po 2 egz.) przesłać także posterunkom Policji Państwowej po wsiach **odległych** od siedziby sędziów śledczych i grodzkich. Rozdzielając druk Nr. 7 należy się kierować zasadą wyrażoną pod B pkt. IX ustęp 2, w wypadkach bowiem wyjątkowych wspomnianych w pkt. IX ustęp 1, Policja Państwowa może sporządzić ręcznie (na maszynie) odpowiednie wezwanie, zaczem wystarczy udzielić jej jeden egzemplarz jako wzór. Druki Nr. 3 i 6 należy przechować u wice — (pod) prokuratorów rejonowych i dołączać w potrzebnej ilości dopiero do poleceń wydawanych w myśl § 114 reg. prok.

Warszawa, dnia 15 lipca 1929 r.

Minister Sprawiedliwości:

St. Car

K O M U N I K A T

w sprawie

wypłaty pensji za Krzyż Zasługi za Dzielność.

Ministerstwo Skarbu, Warszawa, dnia 24 maja 1929 r. L. D. VII. 907/2. Okólnik Nr. 75. Do wszystkich izb skarbowych oraz Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Skarbowy) w Katowicach.

Zgodnie z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o ustanowieniu Krzyża Zasługi za Dzielność (Dz. U. R. P. Nr. 30 z 1928 r. poz. 279) dla funkcjonariuszów Policji Państwowej, oficerów i szeregowych Korpusu Ochrony Pogranicza oraz funkcjonariuszów Straży Granicznej, do odznaczenia tego przy pierwszym i drugim nadaniu przywiązana jest dożywotnia pensja w wysokości 200 zł. (dwieście złotych) rocznie, płatna zgóry.

Pierwsza pensja należy się za cały rok kalendarzowy, w którym nastąpiło odznaczenie, zatem pensja roczna, związana z nadaniem omawianego odznaczenia za lata 1928 i 1929, ma być wypłacona w ciągu bieżącego roku.

Termin płatności następnych pensyj rocznych przypada w dniu 2 stycznia każdego roku.

Kredyt na wypłatę omawianej pensji przewidziany jest w dz. 3 § 2 części 19 budżetu państw, na r. 1929/30.

Z kredytu tego Centralna Księgowość Ministerstwa Skarbu stawiać będzie do dyspozycji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Korpus Ochrony Pogranicza, Komenda Główna Policji) oraz Ministerstwa Skarbu (Dowództwo Straży Granicznej), prowadzących ewidencję odznaczonych osób w służbie czynnej, potrzebne sumy celem zarządzenia wypłaty pensji nagrodzonym osobom w służbie czynnej zapomocą asygnacyj.

Natomiast wypłata omawianej pensji osobom, zwolnionym ze służby czynnej, będzie dokonywana w analogicznym trybie, jaki ustalono rozporządzeniem tut. z dnia 2 sierpnia 1924 r. L. D. K. 4083/WAK dla wypłaty pensji orderu „Virtuti Militari” kawalerom tego orderu, nie będącym w służbie czynnej, na podstawie wykazów, sporządzanych przez Komendę Główną Policji Państwowej, Korpus Ochrony Pogranicza i Dowództwo Straży Granicznej za każdy rok osobno.

Ministerstwo Skarbu zarządza przeto w porozumieniu z Biurem Prezesa Rady Ministrów, aby Izba Skarbowa (Urząd Wojewódzki), po otrzymaniu od wymienionych wyżej władz wykazów osób, odznaczonych Krzyżem Zasługi za Dzielność, (które to wykazy będą sporządzane w 2 egzemplarzach podług kas skarbowych, właściwych ze względu na miejsce zamieszkania osób odznaczonych), przesyłały po jednym egzemplarzu tych wykazów kasom skarbowym z poleceniem dokonywania wypłat osobom, zamieszczonym w wykazach, względnie osobom, przez nie upoważnionym, po przedstawieniu dyplomu, stwierdzającego nadanie odznaczenia, i dokumentu osobistego o charakterze prawnopublicznym oraz po sprawdzeniu tożsamości osoby z wykazem.

W razie, gdy osoba, uprawniona do pobrania pensji, przeprowadzi się do innej miejscowości i w wykazie danej Kasy skarbowej nie jest zamieszczona, ta ostatnia kasa może wypłacić pensję tylko na podstawie pisemnego upoważnienia przełożonej Izby Skarbowej ewentualnie innej Izby Skarbowej, do okręgu której dana osoba należała według odnośnego wykazu.

Przeniesienie wypłaty z jednej kasy do drugiej powinno być uwidocznione w wykazach, znajdujących się w kasach i izbach skarbowych.

Po dokonaniu ostatniej wypłaty kasy skarbowe powinny dołączyć do miesięcznego wykazu szczegółowego oryginalny wykaz osób odznaczonych, otrzymany za pośrednictwem Izby Skarbowej od wymienionych wyżej władz.

Otrzymane z kas skarbowych miesięczne wykazy szczegółowe, zawierające dokonane wypłaty, powinny izby skarbowe sprawdzić i dokonanie wypłat uwidocznnić w zachowanych u siebie drugich egzemplarzach wykazów osób odznaczonych.

Przy przekazywaniu pensji osobom, odznaczonym omawianym krzyżem, zagranicą obowiązują analogiczne postanowienia, jak przy przekazywaniu zagranicę pensji orderu „Virtuti Militari” na podstawie zarządzenia tut. z dnia 29 września 1926 r. L. D. K. 2968/WAK.

W razie śmierci osoby odznaczonej i zgłoszenia się w kasie skarbowej spadkobierców, kasa nie powinna dokonywać wypłaty, lecz donieść o tem przełożonej Izbie Skarbowej, która zarządzi przelew odnośnej kwoty do depozytu właściwego sądu w celu zarządzenia przez ten sąd wypłaty uprawnionym spadkobiercom.

W razie potrzeby przekazania należności spadkobiercy, zamieszkałemu zagranicą, sąd zarządzi przekazanie odnośnej sumy w trybie § 52 Instrukcji dla kas skarbowych do Grodzkiej Kasy Skarbowej w Warszawie celem zarachowania do depozytu Grodzkiej Izby Skarbowej, która spowoduje dalsze przekazanie tej sumy zagranicę.

Sposób zarachowania wydatków, wynikłych z dokonanego przelewu do depozytu sądów kwot, należnych spadkobiercom zmarłych osób odznaczonych, niczem się nie różni od wskazanego powyżej odnośnie wypłaty pensji żyjącym osobom odznaczonym. (—) Czauderna Dyrektor Departamentu.

Powyższy okólnik podaje się do wiadomości władz i urzędów wymiaru sprawiedliwości ze względu na treść ostatnich dwu ustępów jak również wobec postanowienia, zawartego w art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz 279).

Uzupełnienie do wykazu zaliczek w znaczkach sądowych Dz. Urz. Nr. 5/26:

Nazwa sądu	Awans	Właściwa kasa skarbową	U w a g i
Sąd grodzki w Kraśniku	3.000 zł.	w Janowie Lub.	dotychczas 1.000 zł.

BIBLIOGRAFJA.

Wyszedł z druku tom V-ty wydawnictwa p. t. „Ustawodawstwo Polskie z lat 1917 — 1928”.

Tom piąty obejmuje wszystkie przepisy prawne, ogłoszone w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z 1924 r., z wyjątkiem konwencji, umów i innych aktów prawa międzynarodowego, które po ukończeniu opracowania ustawodawstwa wewnętrznego wydane zostaną w oddzielnym zbiorze.

Tom V-ty jest do nabycia w Administracji Dziennika Ustaw, w Księgarni Hoesicka (Senatorska 22), w hurtowni księgarskiej „Dom Książki Polskiej” (Plac Trzech Krzyży 8), w księgarni Połonieckiego we Lwowie i w księgarniach prowincjonalnych. Tamże nabywać można tomy I, II, III i IV. Cena każdego tomu wynosi 15 zł. Urzędy państwowe, komunalne oraz instytucje przy zamówieniach, kierowanych bezpośrednio do Administracji Dz. Ustaw i obejmujących nie mniej niż 5 egzemplarzy wydawnictwa, otrzymują rabat w wysokości 20%. Urzędnicy państwowi, sędziowie i prokuratorzy w służbie czynnej przy zamówieniach zbiorowych otrzymują taki sam rabat, przyczem przypadającą z tego tytułu należność mogą wpłacać ratami po 10 zł. miesięcznie.

Zamówienia winny być opatrzone adnotacją władzy przełożonej, stwierdzającą zajmowane przez reflektantów stanowiska służbowe i wyrażoną przez

nich zgodę na potrącanie rat miesięcznych z uposażenia służbowego, celem wpłacania ich do P. K. O. na konto 30-130 lub do Kasy Redakcji (ul. Długa Nr. 50). Zamówienia przyjmowane są obecnie na jeden, dwa, trzy, cztery lub pierwsze pięć tomów wydawnictwa oraz na tom szósty oddzielnie, lub łącznie z poprzednimi. Cena szóstego tomu wyniesie również 15 zł., po zastosowaniu 20% rabatu — 12 zł.

Dalsze tomy ukazywać się będą w odstępach mniej więcej dwumiesięcznych — aż do wyczerpania całości; cena sprzedażna tych tomów utrzymana zostanie prawdopodobnie na tym samym poziomie; wysokość rat miesięcznych nie ulegnie zmianie.